

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

23-11-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.063

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

N.v.t.

Plandatum/Deadline Kamer

Voor 1 dec 2023

Binnengekomen op

N.v.t.

nota

Kamerbrief Nederlandse inzet in de Sahelregio

Aanleiding

- Het kabinet heeft in december 2022 toegezegd voorafgaand aan het zomerreces 2023 de Kamer via een Kamerbrief (van M, R, MINDEF en MINJ&V) te informeren over:
 - De NLse geïntegreerde inzet op het gebied van veiligheid, diplomatie, OS en migratie in de Sahel;
 - Aanvullende veiligheidsinzet in de West-Afrikaanse kuststaten;
 - De politiek-strategische doelstelling van de NLse inzet.
- Verzending Kamerbrief aan TK is uitgesteld vanwege de sterk veranderde situatie in de Sahel (onder meer coup in Niger in juli jl.), ontslag van kabinet en timing i.v.m. debat Afrikastrategie. Recente ontwikkelingen in de regio vereisen meer tijd voor strategische heroriëntatie, zowel voor NL als de EU.

Geadviseerd besluit

Uw beider akkoord met bijgevoegde Kamerbrief "Nederlandse inzet in de Sahel" en verzending naar de Tweede Kamer voor 1 december 2023. De brief ligt parallel voor aan de ministers van Defensie en Justitie & Veiligheid.

Kernpunten

- De Kamerbrief vormt een verdieping op de Afrikastrategie 2023-2032 m.b.t. de NL geïntegreerde inzet in de Sahel.
- De Sahel is een prioriteitsregio van het Nederlandse buitenlands, veiligheids- en OS-beleid (Afrikastrategie, BHOS-nota), met een aantal (langjarige) partnerlanden van Ontwikkelingssamenwerking.
- Vanwege de demissionaire status van het kabinet en de tijd die nodig is voor een strategische heroriëntatie op de NLse en EU-inzet in de Sahel is gekozen voor een beleidsarme opzet, d.w.z. beschrijven van huidige inzet en bepalen toekomstige inzet op later moment (streven is Q3 2024).

Toelichting

Opzet Kamerbrief Sahel:

Datum

23-11-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.063

1. Intro

- Korte scenesetter: de afgelopen tien jaar is de Sahelregio (Burkina Faso, Mali, Mauritanië, Niger en Tsjaad) in de greep geraakt van toenemende instabiliteit en onveiligheid. Hier moeten we ons als NL toe verhouden.
- Beschrijving dilemma's (worden later in brief uitgewerkt).

2. Analyse grondoorzaken gewelddadig conflict

- Bevolkingsgroei, klimaatverandering en overexploitatie van landbouwgrond leiden tot toenemende schaarste van natuurlijke hulpbronnen.
- Centrale overheden zijn in grote delen van de Sahelregio afwezig.
- Het ontbreekt aan goed en inclusief bestuur. Het sociaal contract tussen burgers en overheden is in alle Sahellanden zwak.

3. Beschrijving Nederlandse belangen en doelen

- Duurzame ontwikkeling: NL wil dat SDG's worden behaald en dat grondoorzaken conflict en irreguliere migratie worden aangepakt.
- Geopolitiek: NL wil dat de internationale rechtsorde wordt gehandhaafd en de invloed van niet-gelijkgestemde / destabiliserende landen wordt beperkt.
- Veiligheid: NL wil dat de Sahellanden op lange termijn de veiligheid en stabiliteit in hun eigen regio kunnen waarborgen.
- Migratie: NL wil dat irreguliere migratie wordt beperkt.

4. Uitgangspunten en dilemma's omtrent huidige NL inzet in de Sahel

- Uitgangspunten voor de geïntegreerde inzet in de Sahel zijn: blijvende en langdurige betrokkenheid, met name gericht op de bevolking, een realistisch ambitieniveau, flexibiliteit, geleerde lessen toepassen, lokaal eigenaarschap en bescheidenheid over te bereiken resultaten.
 - o Samenwerking met regimes is complex, maar tegelijkertijd noodzakelijk om strategische doelen te bereiken. Hoe kunnen we NL belangen het best bevorderen; ook zonder de ondemocratische regimes in de Sahel te legitimeren of te versterken, daarbij in ogenschouw nemend dat zij mogelijk niet-gelijkgestemde en/of destabiliserende mogelijkheden een partner zoeken?
 - o EU is belangrijkste internationale partner voor NL in de Sahel. Tegelijkertijd worstelt ook de EU met het beleid.
 - o Beleidscoherentie: dilemma in samenwerking met ondemocratische regimes is behoud balans in de samenwerking. Vraag in hoeverre samengewerkt kan worden op veiligheidsgebied en tegelijkertijd terughoudend zijn op OS. Hoewel op het vlak van diplomatie, veiligheid, migratie en ontwikkelingssamenwerking afzonderlijke keuzes kunnen worden gemaakt omtrent de mate van samenwerking, is beleidscoherentie essentieel.

5. De huidige inzet in de Sahel

- o Diplomatie
- o Veiligheid
- o OS
- o Migratie
- o OS en humanitair

6. Veiligheidsinzet West-Afrikaanse kuststaten

De brief benoemt dat de recente ontwikkelingen in de Sahel en de wisselwerking tussen Sahel en West-Afrika het belang van enige veiligheidsinzet in de West-Afrikaanse kuststaten billijkt.

Een deel van deze inzet komt ook aan bod bij bezoek van MINDEF aan West-Afrika in december 2023.

Op basis van geleerde lessen hecht NL eraan de inzet in samenspraak met de kuststaten en op geïntegreerde wijze vorm te geven. Omdat NL slechts beperkte middelen heeft voor geïntegreerde bilaterale inzet in de kuststaten (alleen OS in Benin), wordt de veiligheidsinzet primair binnen een bredere geïntegreerde internationale inspanning vormgegeven, waaronder die van de EU, de VS, regionale organisaties en de kuststaten zelf.

Datum

23-11-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.063

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

-